

Дзвоник

№ 230

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 18 рік видання, червень, 2026 рік

Dzvonuk (Clopotel)

№ 230, 2026 р.

*Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.*

ISSN 2501-2630

ISSN-L 2501-2630

Над *Dzvonikom* працювали:

Головний редактор: Людмила Дорош

Редактор: Ольга Сенишин

Редколегія: Міхаєла Гербіл,

Михайло Михайлюк, Михайло Трайста

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Електронна адреса редакції:

clopotel@uur.ro

Друкарня:

«RCR Print»,

Бухарест, Румунія

Dzvonuk пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші, загадки, пісні
- * сторінки-розмальовки
- * вироби своїми руками
- * дидактичну сторінку
- * сторінку народознавства
- * рубрику «Славетні українці»
- * рубрику «Заходи для дітей»
- * рубрику «Вивчаємо англійську»

Dzvonuk завжди радо прислухається до
ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

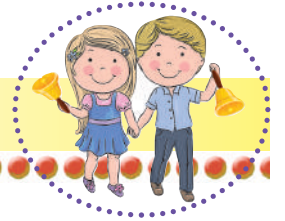
**Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!**

Ната ГОНЧАРЕНКО

Українським дітям

Моя Україно,
Квітуча державо,
Для доньки і сина
Співаю я славу.
Для тих, хто сьогодні
Лиш крила здіймає,
Хто в серці гарячим
Надію плекає.
Для вас моя пісня,
Для вас мої мрії.
Летіть у світання,
В світ щастя й надії.
Для вас, мої рідні,
Всі поклики світу.
Для вас, молодії,
Співають всі квіти.
Ви щастя й надія,
Ви наше майбутнє.
Летіть в своїх мріях,
Творіть незабутнє.
Це ваші плекання,
Це ваша робота
Розтоплять і зрання
Під сонцем скорботи.
Ваш чистий світанок,
Серця, мов багаття,
Малюють серпанок.
Злітайте же, браття.

Привітання голови СУР з нагоди 1 червня – Міжнародного дня захисту дітей

Міжнародний день захисту дітей щороку нагадує нам про те, що в основі всіх наших зусиль, кожного проєкту, який ми реалізуємо, і кожного рішення, яке ухвалюємо, перебувають найважливіші цінності та фундаментальні засади розвитку суспільства, а отже й української громади, – наші діти. Вони є не лише радістю, надією та світлом сьогодення, а й запорукою гідного, стабільного та процвітаючого майбутнього.

Одним із найважливіших пріоритетів як для мене особисто, так і для Союзу українців Румунії залишається незмінна підтримка виховання, освіти та всебічного розвитку молодого покоління. Саме молодь забезпечить спадкоємність нашої мовної, культурної та духовної ідентичності, саме вона продовжить плекати наші традиції та творитиме майбутнє української громади. Тому ми постійно вдосконалюємо механізми підтримки, прагнучи створити для дітей середовище, в якому вони зможуть гармонійно розвиватися, здобувати знання, зміцнювати віру у власні сили та залишатися тісно пов'язаними зі своїм корінням та цінностями.

Як і в попередні роки, Союз українців Румунії організовує з нагоди цього свята численні культурні, освітні, творчі, спортивні та розважальні заходи для дітей у приміщеннях наших філій і місцевих організацій по всій країні. Ці події доповнюють постійну та конкретну підтримку, яку ми надаємо молодому поколінню протягом усього року, реалізуючи масштабні освітні програми та здійснюючи суттєві інвестиції в освітню сферу.

Ми залишаємося надійним партнером у справі підвищення якості освіти та успішності учнів, забезпечуючи фінансову підтримку для оснащення й модернізації навчальних закладів, придбання шкільного приладдя та сучасного навчального обладнання, організації конкурсів, національних олімпіад і культурно-освітніх заходів. Ми також відзначаємо та заохочуємо високі досягнення учнів, підтримуємо проведення численних навчальних стажувань, творчих таборів, тематичних екскурсій та програм особистісного розвитку. Водночас ми постійно реалізуємо освітні проєкти, спрямовані на популяризацію української мови, історії та культури, а також надаємо вагомую логістичну підтримку, покриваючи витрати на проїзд і проживання для українських школярів, які навчаються далеко від місця проживання.

Майбутнє нашої спільноти, безперечно, перебуває в руках наших дітей. Саме тому Союз українців Румунії й надалі докладатиме всіх зусиль для того, щоб підтримувати, заохочувати та супроводжувати їх на кожному етапі шляху до знань, самореалізації та успіху.

Дорогі діти! Щиро вітаю вас із Міжнародним днем захисту дітей! Насолоджуйтеся кожною миттю дитинства, його щирістю, безтурботністю та неповторною красою. Бережіть любов своїх родин, цінують дружбу, яку сьогодні будете, сміливо мрійте та впевнено крокуйте до своїх цілей. Зростаєте здоровими, щасливими, допитливими та завжди пишіться своєю українською ідентичністю!

Голова СУР, депутат
Микола-Мирослав Петрецький

Степан К. Д. ТРАЙСТА

Під дубом, що залишився

(Продовження з попереднього числа)

Перша репетиція

Дядько Михайло організував театральні курси для українських дітей у приміщенні Союзу українців Румунії. Микола записався одразу. Там він уперше вийшов на сцену. Репетиції були веселі: діти сміялися, вчилися говорити голосно, передавати емоції, вчилися довіряти один одному.

Микола прийшов до Союзу рано. Коридори були наповнені голосами дітей, шурхотом паперу і запахом фарби для декорацій. Він тримав у руках свій старий щоденник, бо відчував, що сьогодні трапиться щось важливе.

– Привіт, козаче! – почув він знайомий голос. Це був дядько Михайло. – Сьогодні ми станемо маленькими чарівниками. Хто готовий творити?

Микола підняв руку, а серце в нього билось швидше, ніж коли він вперше сів на велосипед без тата поруч.

Діти розташувалися півколом на сцені. Дядько Михайло показав їм перші рухи та

інтонації. Спочатку було складно: одні боялися говорити голосно, інші сміялися, але поступово кожен знаходив свій ритм.

– Миколо, ти будеш Левом, володарем Африки, – сказав дядько Михайло, підкладаючи під плечі хлопчика маленьку золотисту накидку. – Лев пише листа Ведмедю, Володарю Європи. Він сміливий, мудрий і добрий. Пам'ятаєш?

Микола кивнув. Йому знову з'явився образ великого дуба під вікном рідного дому: сонячне світло, шум листя, тиша, яка обіймає. І в цю тишу він вклав усю ту доброту і спокій, що колись давав йому тато. Він згадував, як тато сміявся, коли він намагався вперше зловити рибу на озері, як обіймав його після невдалої спроби покататися на велосипеді. І зараз, тут, на новій сцені, Микола відчував, що бере тата із собою у ці рухи й слова.

– А тепер сцена! – крикнув дядько Михайло. – Лев виходить у світ і пише листа!

Микола ступив уперед. Його лапки-руки тремтіли, але голос вийшов чіткий, впевнений:

– Дорогий Ведмедю... – промовив він, і слова відлунювали по залі, немов він кидав їх через океани, несучи привіт із Африки у серце Європи.

Діти затамували подих. А потім хтось почав аплодувати, інші приєдналися. Микола посміхнувся. Це було перше тепло на новій сцені, перше світло, яке він відчув після тривоги і доріг через кордон.

Після репетиції він сів у кутку залу, витягнув щоденник і довго сидів мовчки, поки знову не зібрав думки на сторінці.

(Далі буде)

Ольга МІРОН

Більше, ніж самокат

Там, де вечірні зорі торкаються верхівок дерев, починається історія Артема. На перший погляд – звичайний хлопчик, але його серце завжди прагнуло чогось більшого, ніж буденність. Йому було десять років – вік, коли ти вже вважаєш себе страшенно дорослим і самостійним. Найбільше на світі Артем чекав на літо. І не лише через канікули, а й тому, що 1 червня – це Міжнародний день захисту дітей.

Для Артема це свято завжди асоціювалося з атракціонами, величезною порцією полуничного морозива та обов'язковим подарунком від батьків. Цього року він заздалегідь натякав татові на новий трюковий самокат.

Ранок першого червня зустрів хлопчика яскравим сонцем. Артем забіг на кухню, очікуючи побачити святковий торт або коробку з бантом. Але мама просто готувала млинці, а тато читав новини в телефоні.

– Зі святом, синку! – посміхнулася мама й поцілувала його в щок.

– Дякую... – протягнув Артем, заглядаючи в кутки кімнати. – А... ми кудись ідемо? Ну, святкувати? І де мій... самокат?

Тато відклав телефон і серйозно подивився на сина: – Артеме, ми обов'язково підемо в парк і покатаємося на каруселях. Але сьогодні ми з мамою вирішили спочатку показати тобі дещо важливе. Одягайся, ми ідемо.

Артем трохи надувся. Замість того, щоб мчати на дитячий майданчик, вони сіли в машину і поїхали на околицю міста. Машина зупинилася біля великої, але дуже затишної будівлі, над брамою якої було написано: «Центр реабілітації та підтримки дітей». Тато дістав із багажника кілька великих коробок із настільними іграми, розмальовками та м'ячами.

– Що ми тут робимо? – здивовано запитав Артем.

– Сьогодні День захисту дітей, – тихо сказала мама. – І захист – це не лише про розваги та подарунки. Це про турботу, підтримку і право кожної дитини на щастя. У цьому центрі живуть дітки, які тимчасово залишилися без батьківсь-

кого тепла, або ті, кому дуже важко через хвороби. Ми приїхали поділитися з ними святом.

Коли вони зайшли всередину, Артем спочатку ніяковів. До них підбігли дітлахи різного віку. Вони не мали крутих самокатів чи найновіших телефонів, але їхні очі світилися неймовірною цікавістю та надією.

До Артема підійшов маленький хлопчик, років шести, на ім'я Денис. Він сором'язливо посміхнувся і протягнув Артемові пластилінового літачка, якого щойно зіпшив сам.

– Це тобі. Зі святом! – сказав малюк.

У грудях Артема щось йокнуло. Він раптом зрозумів, що цей маленький хлопчик, у якого немає стільки всього, що є в Артема, щиро хоче поділитися з ним своєю єдиною іграшкою.

Наступні три години пролетіли непомітно. Артем разом із Денисом та іншими дітьми будував фортеці з конструктора, вчив хлопців грати в настільний футбол і голосно сміявся. Виявилося, що для того, щоб бути щасливим, не потрібні дорогі речі – потрібні були лише увага, дружба і щирий сміх.

Коли вони повернулися додому, сонце вже сідало. Артем сидів на терасі, тримаючи в руках пластилінового літачка. Тато підійшов і присів поруч.

– Вибач, синку, що не подарували тобі сьогодні самокат, – тихо сказав тато. – Гроші, які ми відкладали на нього, ми витратили на великий розвиваючий спортивний куточок для діток із центру. Ми вирішили, що їм це зараз потрібніше. Якщо ти дуже хочеш, ми згодом набиремо на...

Артем перебив тата і міцно його обійняв.

– Тату, не треба. Мені не потрібен новий самокат, мій старий ще чудово їздить.

Хлопчик подивився на літачок у своїй долоні й додав:

– Я тільки сьогодні зрозумів, чому цей день називається саме Днем захисту дітей. Захищати – це значить ділитися своїм теплом з тими, кому його не вистачає. Це був найкращий День дитини у моєму житті.

Анна ОВЧАРУК,

12 років

Товелителі усього живого

(Продовження з попереднього номера).

– Як я вже сказав, усе йде ідеально, за планом. Зовсім скоро вони програють, – сказав Морсаманс.

– Чудово! Тоді залишилося тільки дочекатися Темної Ради... – відповів Сангуїум.

Раптом царевич подивився туди, де були вовчиця та пташка:

– Нас підслуховують. Знову.

– Знову, кажеш? І хто ж це?

– Синій. І ще, схоже, та набридлива пташка. Як там її звали? А, згадав, Нічназоря!

– Ну... Передбачувано. Слухай сюди, мандрівнице світами. Немає різниці, чи ти підслуховуєш, чи ні. Ти вже програла! Сьогодні кінець всім твоїм союзникам... Тобі доведеться знову покидати цей світ. О, до речі... Ікло до вас... не повернеться! Бачиш... Наш лідер вже все передбачив. Навіть те, що ти запідозриш, що відбувається... Але ти за-

надто пізно помітила. Ви всі занадто пізно помітили! Поки ви були зосереджені на пророчтвах, ми ставали сильнішими. Тепер же ви програєте. Через власне ігнорування! – промовив Сангуїум і розреготався: «Ехе-хе-хе!»

– Та ким він себе уявляє? Він ще не виграв, а вже розповідає, чому ми програли?? Він все ще може програти. У його випадку – через власну гордість! – прошепотіла Нічназоря.

– Правда... Насправді мені здається, що він просто намагається нас розлютити. Але знаєш, у чому проблема? Це царство поза часом. Жоден маг і взагалі ніхто не може знати, що ми тут. Погано те, що вони або здогадуються, або цей Морсаманс справді нас бачить. Гаразд, здається, ми більше нічого не дізнаємося. Ходімо назад! – запропонувала Синій і додала: – Я б сказала, що це навіть добре: тепер ми знаємо, де їхній табір. І те, що ми почули, звучить як доказ моїх побоювань...

– Яких побоювань? – запитала Нічназоря.

– То про які побоювання ти говориш? – знову запитала пташка, коли вони повернулися до місця, де стояла армія. Дорога зайняла зовсім небагато часу.

– Я склала список тих, кому я справді довіряю. Зберемо їх і я все розкажу, – відповіла Синій.

Коли вони повернулися до того місця, звідки прийшли, то вовчиця знову щось пробурмотіла, портал відчинився і мандрівниці вийшли з царства поза часом.

– Де ви були? – раптом з кущів вийшов Воїндобра. – Знову якесь заклинання використовували? Знаєте, я вважаю, що

було б чудово, якби я міг вивчити ще кілька заклинань...

– Ще встигнеш. А от нам потрібна допомога. Можеш знайти Срібліно, Єлизавету, Зелемура та Вогняного? – перебила його Синій, не дослухавши.

– Чим більше знаю, тим краще, як я думав, – зітхнув птах. – Гаразд, я їх знайду.

– Приведи їх сюди. Скажи, що буде щось на зразок зібрання, – додала вовчиця вже йому в спину.

Поки Воїндобра летів виконувати нове завдання, вовчиця з пташкою пішли шукати Завойовувича. Дракон сидів поруч зі Сріблони́м і щось обговорювали.

– Завойовувиче! – гукнула до нього Синій.

Той озирнувся.

– Треба поговорити, – доповнила вже Ніч-назоря.

– Саме зараз? – відгукнувся дракон.

– Потім не буде коли. Наступ скоро. Шребисті дракони вже не далеко... А порозмовляти треба до битви, – пояснила Синій досить мягко.

– Гаразд, гаразд, – відповів король п'ятого царства драконів. Він обмінявся декількома словами зі Сріблони́м і пішов за Синім. Тим часом всі зібрані вже чекали там, де було домовлено.

– Мабуть, вам цікаво, чому я вас тут зібрала. Як ви знаєте, у ворога є третя сигрона. І як вам відомо, ворожа рада відбудеться тоді, коли зйдуть два місяці. Не впевнена, чи ви знаєте про існування легенди, у якій говориться таке:

*Як зійде місяці два,
І буде війна,
Місяць звичайний,
Буде закритий,
Місяцем другим.
То небезпека прийде,
Темрява прийде...*

– Але проблема в тому, що події в цій легенді можуть відбутися будь-коли. І це мене трохи нервує, – ділилася Синій роздумами.

– Ця легенда не може бути правдивою. Принаймні не зараз. По-перше, це не підтверджено... Ніхто навіть не знає, хто це написав. По-друге, у пророцтві про повелителів було написано, що буде мир, коли вони з'являться, на кілька літ, – заперечила Єлизавета.

– Отожбо й воно!. Можливо, ця легенда колись і справдиться. Але я не думаю, що саме сьогодні. До того ж, я майже на сто відсотків впевнений, що до того часу повелителі вже стануть досвідченішими й зможуть зупинити ту темряву, – додав і Воїндобра.

– Можливо, але це мене не дуже заспокоює. Ви розумієте, у них є третя сигрона. А та сигрона може керувати розумом, – зітхнула вовчиця.

– Я впевнений, що все буде добре. У нас непогана армія, з нами повелителі, з нами ви – обрані! Тож я не думаю, що станеться щось погане. Давайте хоч раз будемо оптимістами. Ми ж навіть Зрадницьку зграю перемогли. Ми переможемо, – додав Завойовувич.

– От мене якщо хтось і тривожить, то це Ікло... Чому вони вкрали саме його? Треба буде знайти Ікло після цього бою, – пробурмотів Зелен.

– Знайдемо, не хвилюйся. І він точно виживе, кажу тобі. Він же все-таки одинак. Мабуть, він виживав і в гірших умовах, – відповів Вогняний, який, звісно ж, почув, що вовк пробурмотів.

– Звичайно, знайдемо. Моє прохання – не ігнорувати цю легенду, – підкреслила Синій ще раз. – А зараз – достатньо розмов. Хай предки будуть з нами! Бо ця битва буде не з простих. Можете розходитись і завершувати останні приготування.

(Далі буде)

Христина КОСТЕНКО

Трояндовий кущ

У селі обабіч дороги зацвів трояндовий кущ. Він надто непокоївся, що не живе в садку за парканом, звідки було чутно пахощі квітів. Зокрема і вітерець гомонів із кущем про різноманіття тамтешніх рослин:

– Там – наче в раю! Чуєш, як пташки виспівують, милуючись багатством квітників?

Кущ лише стиха зітхав. Йому так хотілося потрапити до затишного садка і там, серед пишної природи, знову і знову яскраво цвісти, звеселяючи комашок, пташок і, найважливіше, господарів садиби.

Минали дні й одного разу повз трояндовий кущ йшли мама з п'ятирічною донькою Оленкою.

– Матусю! Які гарні троянди! – у захваті скрикнула дівчинка.

– Так, доню, дуже гарні! – відповіла охоче мати.

– А давай нарвемо букет і подаруємо бабусі, – радісно запропонувала Оленка.

Кущ стиха слухав ту розмову та занепокоївся. Воно ніби і приємно – людям до вподоби його квіти. Але ж для чого їх зривати?

Мати наче почула думки рослини та промовила:

– Проте більше ніхто не побачить цієї пишної краси! А тут всі йдуть повз та милуються.

– Невже? А я гадала, що ніхто, крім нас, його не помічає. І в бабусі є гарна порцелянова ваза для такого букету, – не поступалася Оленка.

Кущ зрештою тривожно завмер, очікуючи, що відбудуватиметься далі.

А з садиби вибігла дівчинка, однолітка Оленки, і привіталася:

– Добридень, мене звати Галинка. Підеш зі мною гратися у двір?

– Вітаю, я охоче! Можна, матусю? – озвалася Оленка.

– Авжеж, дівчатка, знайомтеся та товаришуйте, – зраділа мама Оленки.

І ось дівчатка вже зникли за воротами садиби.

А трояндовий кущ, слухаючи ту розмову, згадував та міркував. Уранці його дбайливо огортав туман, а на ніжних пелюстках квітів іскрилися життєдайні крапельки роси. Згодом пригрівало сонечко, допомагаючи розкритися його трояндам, наче дорогоцінним коштовностям. Над квітками гуділи бджілки та джмелики, старанно збираючи нектар. А увечері сонечко тікало за обрій, сповіщаючи таким чином про те, що квіткам час згортатися і засинати.

Тож раптом кущ усвідомив, що він надто щасливий. І його життя нічим не гірше за життя рослин у садибі. А люди і справді часто зупиняються помилуватися трояндами, обережно їх торкаючись. Тож трояндовий кущ затамив собі, що не місце його прикрашає, а

навпаки – він є тією неповторною красою, яка звеселяє всіх навколо і завдяки якій ця місцина є неповторною. І кущ переможно промовив до вітерця:

– Рознеси мої пахощі якомога далі, бо

нині тут так хороше! Дякую дбайливим рукам, які мене посадили!

Вітерець охоче дмухнув – і повітря навколо сповнилося неймовірного, солодкого запаху, від чого на вулиці стало ще затишніше.

Христина КОСТЕНКО

Втішне свято

– Мамо, мамо! Де живе русалка?
У ставку, у морі, чи в лісах?
– Ой ти, крихітко Наталко,
– У легендах, приказках, казках.

– Мамо, мамо, а чи є те зілля,
Що лікує швидко від усіх хвороб?
– Так, Оксанко, корінь, квітка, гілля...
Назбирають, сушать – ось і зник озноб.

– Мамо, мамо! А коли вже свято?
Те зелене, пишне, літнє й запашне?
– Трійця, Соню-доню, має завітати,
Тож твою молитву Бог собі візьме.

Помолімся чемно, благосно, від серця –
Залунають ширі, добрі голоси
І зійде на землю Дух Святий відверто,
Щоб жили у мирі та серед краси.

Янко ГОРТАЛО

Просто неба

Ми стояли просто неба
І дивились просто в небо.

А по небу, мов примари,
Лізли велетенські хмари.

І неслись хтозна-куди
Над дахами голуби.

Над дахами, над дубами –
І махали нам хвостами.

І снували літаки
Взад, вперед і навпаки.

І на тій височині
Підморгнув пілот мені...

Ми стояли просто неба
І дивились просто в небо.

І стояли поруч з нами
Просто тато й просто мама,

І дідусь, й бабуся сиві –
Просто ми були щасливі!

Ольга МІРОН

Свято сонця і малечі

Перше червня – свято літа,
Сонце ніжиться вгорі.
Скільки радості і світла
У щасливій дітворі!

Сміх дзвінкий лунає всюди,
Світ розквітнув від тепла.
Хай щасливі будуть люди,
Дітвора щоб здорова росла!

Хай летить літачок мрії
В чисте небо, в мирні дні,
Світять сонечком надії
У дитячому вікні!

Тематична картка

«ДОМОВИК»

З Поліною Кочегаровою

1. Прочитай текст. Встав пропущені літери в словах.

Домовик – це добр__ дух-охоронець дому. Люди вір__ли, що він живе за піччю, на гор__ищі або біля порога та допомагає дружнім і прац__витим сім'ям. Домовик стеж__ть за порядком, попереджає про небезпеку й оберігає дім від зла. Але якщо в хаті свар__яться, лінуються чи не доглядають госпо__дар__во, він може пустувати й лякати мешканців. У давн__ну люди дуже поважали домовика і навіть запрошували його пере__хати разом із ними до нової оселі.

ДОВІДКА: переїхати, давнИну, господарСТВО, стежИть, сім'ям, працьОВитим, вірИли, добрийИ.

2. Допоможіть домовичку навести порядок та попарувати шкарпетки.

3. Перепишіть нижчеподаний текст без прикметників та порівняйте. Який вам подобається більше? Який звучить мелодійніше?

Домовик – добрий дух дому. Він живе у теплому куточку хати. Домовик любить чистий і затишний дім. Уночі він охороняє дружню родину від зла. Люди вірили, що домовик приносить щастя і спокій.

Підказка: в тексті 5 прикметників.

4. Користуючись підказкою-таблицею, з'ясуйте, який відмінок має кожен із наведених іменників.

Відмінок	Питання	Приклад
Називний	хто? що?	тепло
Родовий	кого? чого?	тепла
Давальний	кому? чому?	теплу
Знахідний	кого? що?	тепло
Орудний	ким? чим?	теплом
Місцевий	на кому? на чому?	у теплі
Кличний	звертання	тепло!

Домовиківі, охоронцем, на печі, господарства, уночі, затишку, теплом, традицію.

Відповідь: Д.В; О.В; М.В; Р.В; М.В; Д.В; О.В; З.В

5. Як відомо, домовик може допомагати в усьому. Тому він вирішив допомогти з домашнім завданням. Чи зможете ви разом із ним його зробити?

Розподіліть слова на дві колонки: у першу запишіть назви істот, у другу – назви неістот.

Україна, кобра, українка, хліб, базика, кобзар, байкар, спів, хлібороб, будівельник, співачка, будова, аптека, шахта, аптекар.

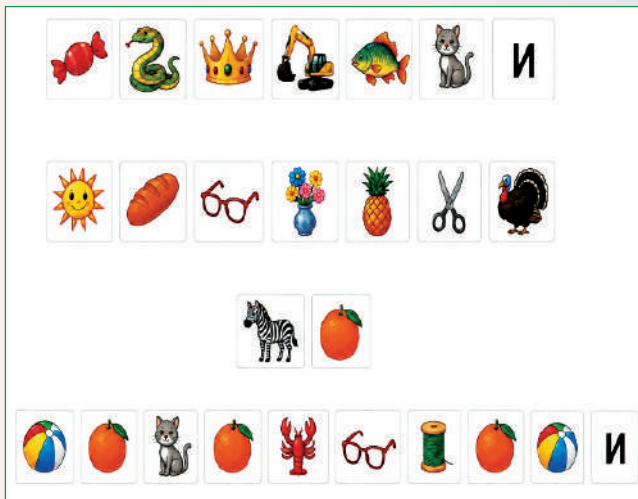
6. Розгадай таємне повідомлення від домовика.

Потрібно в кожній клітинці замість зображення написати першу літеру назви тієї речі чи істоти, яка зображена.

Наприклад, перша клітина – це літера Ц від слова «цукерка», яку зображено у першій клітинці. Продовж таким чином, запиши літери, склади текст і прочитай повідомлення.

7. Виконали завдання з мови – тепер можна виконати й завдання з математики.

- Знайдіть $\frac{2}{7}$ від 210 (60);
- Знайдіть частку чисел 1500 і 5 (300);
- Сторона квадрата 9м, знайди площу квадрата (81кв. м);
- Від 520 відняти добуток чисел 20 і 3 (420);
- Запишіть число, в якому 3 сотні тисяч, 4 тисячі та 6 десятків (304 060);

8. Допоможіть розгадати слова.

Підказка: змінюється лише перша літера, інша частина слів однакова.

З *г* – буде чорна птиця дика,
з *п* – інша горда і велика,

з *к* – вже напій пахучий буде,
що для гостей готують люди;
з *л* – виріб, дошка з стояками,
де спочиваємо ми з вами,
також вибій, на шахтах знаний,
і вивержень потік вулканний.
Коли ж там *С* поставлю я,
То буде вже людське ім'я.
Які це слова? Запиши.

Відповідь: гава, пава, кава, лава, Сава.

9. Викресліть зайве слово:

- Домовик, русалка, лісовик, автобус;
- Горище, літак, комин, піч;
- Цукерки, молоко, хліб, кухлик.

10. Вставте пропущені прийменники в речення.

Домовичок жив __ старому будинку __ лісу.

Він ходив __ кімнатах і дивився __ столами та __ шафами.

Зранку він бігав __ кухні і сидів __ лавці __ вікна.

Він ховався __ речами і спостерігав __ щілину __ дверях.

__ сном він ходив по коридору і зникав __ підлогу.

Люди __ будинку чули його кроки __ собою і __ дахом.

Домовичок любив порядок __ домі і завжди був __ господарями.

Довідка: у, біля, по, під, за, до, на, біля, між, через, в, перед, по, під, в, над, під, у, поруч із.

Зроби своїми руками

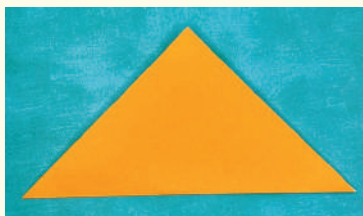
Орігамі «Лисичка»

З Людмилою Дорош

У японській культурі лисиця, або *кіцуне*, вважається символом мудрості, кмітливості та винахідливості. Саме тому образ лисички часто зустрічається в японських казках, легендах і мистецтві орігамі.

Матеріали: квадратний аркуш паперу (15 × 15 см); фломастер або маркер для оформлення мордочки (за бажанням).

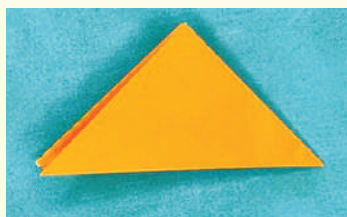
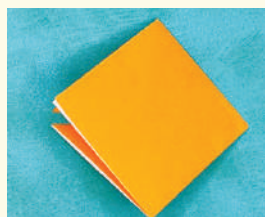
Крок 1. Почніть із квадратного аркуша паперу. Якщо ви використовуєте папір для орігамі, почніть із білої сторони догори. Зігніть нижній кут до верхнього, щоб створити трикутник. Переконайтеся, що кути ідеально вирівняні, і загніть нижній.

Крок 2. Візьміть обидва нижні кути та складіть їх догори. Фігура набуде форми ромба.

Крок 3. Переверніть утворений ромб зігнутими краями донизу і складіть його навпіл, за-

гинаючи нижній кут до верхнього. Утвориться трикутник.

Крок 4. Візьміть лівий кут, де знаходяться кінці, і зігніть його вбік і вниз до нижньої точки. Потім поверніть так, щоб ті кінці-кутики були з правого боку. Так ви отримаєте вуха лисиці.

Крок 5. Для обличчя візьміть другий загнутий кінчик і складіть його вгору. Середнім пальцем натисніть посередині, щоб відкрити його.

Натисніть і вирівняйте ніс з краєм.

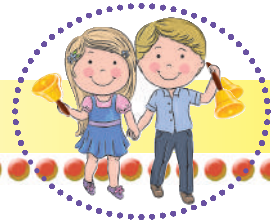
Крок 6. Тепер зробіть хвіст лисиці! Для цього

загніть лівий кут всередину та вирівняйте його з нижнім.

Крок 7. За допомогою маркера намалюйте мордочку та будь-які інші деталі, які ви захочете.

Лисичка готова!

Синенький дзвоник

Святково

Слова: Тамара Коломієць, музика: Алла Мігай

Музична партитура з нотами та текстом пісні «Синенький дзвоник».

Ноти: D, A7, D, A7, D, D7, G, D7, G, A, E min, A, E min, A, A7, D, A7, D, E min, A7, D, B min, E min, G, E9, A sus4, A.

Текст пісні:

Дін - дон! Дін - дон! За - дзво - нив си - нь - кий дзво - ник на стеб - лі.

Дін - дон! Дін - дон! По - ска - кав зе - ле - ний ко - ник по зем - лі.

Роз - прав - ляр ма - лі кри - ля - та, на - че птах,

на - че птах. Він каз - ки по - ніс ма - ля - там

по - - сві - - тах.

Дін-дон! Дін-дон!
Задзвонив синенький дзвоник
на стеблі.
Дін-дон! Дін-дон!
Поскакав зелений коник
по землі.

Розправляв малі крилята,
наче птах,
наче птах.
Він казки поніс малцям
по світах.

Дін-дон! Дін-дон!
Копитками по стежинах
дзвінко бив.

Дін-дон! Дін-дон!
І казки по всіх долинах
розгубив.

Тож на кожній пелюстинці
між квіток,
мов у чаші-невидимці –
сто казок!

Дін-дон! Дін-дон!
Той, хто піде, не вбоїться
ні роси.

Дін-дон! Дін-дон!
Відшукає у травиці
їх усі.

Перший день літа

Сторінка народознавства з Ольгою Сенишин

Першого літнього дня в народі відзначають день Юстина або Юстина Мученика. Цьому святому віряни в першу чергу молилися про щасливе подружнє життя. Жінки часто просили у нього вірного чоловіка, який не буде піднімати на них руку. Якщо кохана людина вже поруч, то щоб ваша сім'я була щасливою, слід проводити час наодинці з обранцем. А якщо у відносинах негаразди, то не радять розривати стосунки з коханими 1 червня, адже потім довго доведеться шкодувати про прийняте рішення.

Наші предки вірили, що 1 червня – дуже сприятливий день для початку важливих і відповідальних справ. Вважалося, що будь-яка розпочата справа буде успішною. Тому в наших прадідів у цей день було дуже багато роботи. День є особливо вдалим для будь-яких городніх робіт, особливо посіву огірків. Якщо їх посіяти сьогодні, то вони густо вродять. Часто в цей час сіяли гречку, гірчицю та тютюн, а також викопували бур'яни. У цей день варто збирати лікарські трави в лісах та полях – м'яту, ромашку тощо. Зібрані рослини принесуть подвійну користь для здоров'я.

Водночас 1 червня в народних традиціях вважався днем, коли особливо важливо обережно поводитися з природою. У цей день заборонялося шкодити рослинам: ламати гілки, рвати листя, смітити чи витоптувати траву, адже такими діями, за повір'ями, можна було накликати на себе хвороби. Обрізати дерева дозволялося лише з санітарною метою. Водночас вітер цього дня, за уявленнями предків, мав цілющу силу. Тому люди ставали обличчям до вітру, але в садах і городах ставили заслони, щоб захистити молоді саджанці від надмірного продування.

У давні часи в перший день літа було прийнято пекти короваї, пряники та пироги із сезонними продуктами – кропивою, щавлем, полуницею. Господині також варили традиційні українські вареники з молодю картоплею. Випічкою пригощали рідних і гостей. Існувала традиція не повертатися додому з пирогами, тому їх обов'язково потрібно було роздати іншим. Якщо ж знайти людей не вдавалося, їжу від-

давали птахам, адже вважалося, що самому її їсти не слід. Частину домашньої випічки навіть закопували в городі, щоб забезпечити добрий урожай. У цей день також виголошували різноманітні замовляння, спрямовані на захист полів від негоди, шкідників і лихого ока.

Не забували також пригостити крихтами і залишками домовика – духа-охоронця дому, який, за віруваннями, живе в оселі та опікується господарством і родиною. Відноситися до цього маленького старенького дідуса з бородою або волохатого чоловічка потрібно з повагою та доброзичливо. Традиційно вважалося, що домовик охороняє дім і сім'ю від нещастя, стежить за порядком у господарстві, може допомагати добрим і працьовитим господарям, але й ображається на сварки, безлад або погане ставлення. Подекуди для нього ставили в кутку хати миску з молоком або кашею. Вірили, що якщо домовика задобрити, то він не буде пустувати в домі і мучити домашню худобу.

Важливим правилом цього дня було не залишати без відповіді прохання інших людей – за повір'ям, це могло притягнути фінансову невдачу. Якщо когось обра-

разили, вибачення також намагалися просити саме 1 червня, адже вважалося, що цього дня люди краще розуміють одне одного і легше прощають. Водночас не рекомендувалося давати в борг ні гроші, ні хліб, оскільки це могло призвести до злиднів і нестачі в домі. Не варто було й одягати несвіжий одяг. Якщо ж не було можливості придбати щось нове,

дозволялося вдягнути щойно випрані речі – вважалося, що це забезпечить стабільність і добробут.

Не можна в цей день ні сумувати, ні піддаватися депресії, інакше всі три місяці літа будуть лити дощі. Та й взагалі не добре у цей день плакати, сумувати, думати про погане і згадувати неприємні спогади, скаржитися на свою долю та проблеми – ситуація тільки погіршиться. А якщо в перший день літа піде дощ, потрібно обов'язково під ним прогулятися. Тоді попереду вас чекають три вдалих місяці.

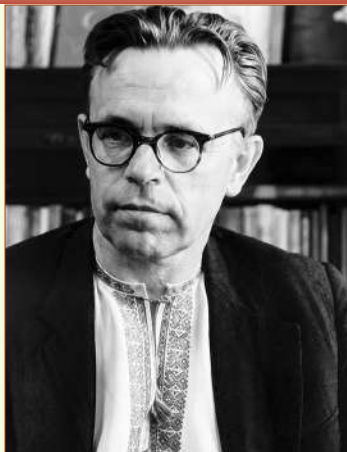

●●● Славені українці ●●●

Микола Лукаш

З Ольгою Сенишин

Цей інтелектуал, мовознавець, митець, поліглот, геніальний перекладач зі світовим іменем є автором найскладніших перекладів українською мовою. Микола Лукаш мав два дипломи – історика і педагога, знав 22 мови та перекладав із 18-ти. За життя він зробив 3500 перекладів, завдяки яким українці змогли прочитати найкращі твори світової літератури. Микола Лукаш працював виключно з оригіналом твору, а не російськомовним перекладом. Його роботи – неперевершені зразки ко-

лоритного, адаптованого, поетичного перекладу. Ними він намагався показати, що українською можуть звучати вершинні твори світової літератури й опери. Переклади у стилі Лукаша були оригінальним способом захистити та популяризувати українську культуру та мову в такій тоталітарній державі як СРСР.

Микола Лукаш народився 19 грудня 1919 року в місті Кролевець Сумської області в родині вчителів. Сім'я була заможною, батьки походили із козацьких родин. Під час голоду 1919-1921 років Лукаші прихистили родича, який вважався «ворогом народу». За це більшовики розкуркулили сім'ю – забрали все збіжжя, коней, виселили з хати. Мати Миколки голосила так, що малий перелякався мало не до смерті і після цього декілька років не розмовляв.

Однак Лукаші змогли пережити колективізацію та Голодомор, а Микола вдало закінчив середню школу, під час навчання в якій написав перші поезії. Ще з дитинства йому з легкістю давалося вивчення іноземних мов. Він почав навчання на історичному факультеті Київського університету, але його перервала Друга світова війна. Юнак воював у Радянській армії і був двічі поранений. Потім закінчив Інститут іноземних мов у Харкові, працював учителем іноземних мов. Микола Лукаш мав феноменальні лінгвістичні таланти і надзвичайно глибокі знання в галузі зарубіжної літератури, що допомогло йому досягти перекладацьких вершин.

Лукаш є першим в Україні перекладачем, якому вдалося перекласти славнозвісного «Фауста» Гете.

Свого часу за цю працю бралися такі корифеї як М. Старицький, І. Франко, Д. Загул, але так і не змогли піти далі першої частини. Лукаш працював 18 років і зумів перекласти твір повністю. 500 сторінок його перекладу принесли митцю вічну славу, адже він – єдиний зі світових перекладачів, хто повністю переклав усю поему. Німецький уряд нагородив Лукаша премією за найкращий переклад «Фауста». Але він не зміг її отримати, бо радянська влада заборонила йому виїжджати за кордон.

Також Микола Лукаш переклав українською поему Тувіма «Бал в опері», яка взагалі вважалася неможливою для перекладу. Всесвітньо відомий твір Бокаччо «Декамерон» він передав староукраїнською мовою. А циганську мову Лорки переклав за допомогою західноукраїнських діалектів. Крім того, Лукаш створив шість словників. Тричі найталановитішого перекладача України висували на здобуття Шевченківської премії – найвищої державної нагороди України в галузі культури та мистецтва. Тричі його кандидатуру відхиляли.

За публічну підтримку публіциста І. Дзюби і його твору «Інтернаціоналізм чи русифікація?» Лукаша виключають зі Спілки письменників. Упродовж двох десятиліть він продавав свої цінні книжки на ринку старих речей, бо не мав роботи й грошей, адже його не друкували. Друзі допомагали, чим могли. Тільки за рік до смерті Миколу Лукаша відновили в Спілці письменників, почали друкувати його твори.

Помер геній українського перекладу 29 серпня 1988 року від онкології й похований на Байковому кладовищі. За кілька місяців до смерті він став Лауреатом Премії імені М. Рильського.

Микола Лукаш не дожив до публікації великого тома своїх перекладів, який став йому своєрідним пам'ятником. Посмертно йому присуджено українсько-французьку премію імені М. Зерова.

Вивчаємо англійську

З Іриною Савіною

1. Ось і настало довгоочікуване літо. Прочитай цей віршик про літо своїм рідним. Переклади його на українську.

Pour on lotion,
Rub it in.
Perfect for
My summer skin.

On my bike
Or in the pool,
A sip of water
Keeps me cool.

Shades are on,
Flip-flops, too.
In summer there's
So much to do!

2. Прочитай слова та уважно подивись на малюнки. Переклади українською. Впиши цифри у відповідні кружечки.

1. SWIMSUIT
2. SEA
3. CRAB
4. FLIP-FLOP
5. SUN
6. BEACH
7. FISH
8. SHIP
9. STARFISH
10. ICE-CREAM

WSUNEADITTEEAPPELE

LFAUWARBEACHTERTNV

SPFICECREAMTUEEHAE

GORSTRAWBEGHOTREC

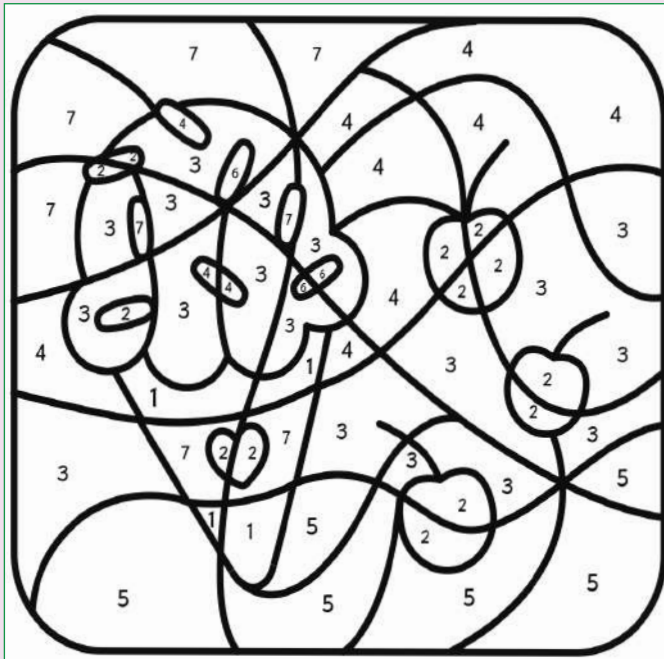

YEORANGEJUICEENDEG

RHOCJASHORTSRINSOF

4. Розфарбуй за цифрою.

1 beige 2 red 3 pink 4 yellow
5 orange 6 purple 7 light blue

Заходи для дітей

1 червня – це не лише день дитячих усмішок і веселоців, а й чудова нагода подбати про майбутнє громади. З нагоди Міжнародного дня захисту дітей Союз українців Румунії через свої філії та місцеві організації провів у різних куточках країни освітні, культурні та розважальні заходи для дітей.

✿ У повіті Арад 6 червня відбулася захоплива екскурсія до парку розваг Harry Land на курорті Стина-де-Вале. Сорок п'ять дітей провели день, сповнений радості та пригод. Вони випробували свої сили в мотузковому парку, каталися на тюбінгах, брали участь у веселих активностях та знайшли нових друзів.

✿ 7 червня філія Караш-Северин організувала культурно-пізнавальну поїздку до замку Корвінів у Хунедоарі – однієї з найвідоміших історичних пам'яток Румунії. Під час екскурсії учасники ознайомилися з історією замку, дізналися цікаві факти про його минуле та пов'язаних із ним історичних постатей, а також оглянули величну середньовічну архітектуру цієї унікальної пам'ятки культурної спадщини. Поїздка подарувала дітям нові знання, яскраві враження та незабутні емоції.

Заходи для дітей

✿ У Ботошанах діти вирушили в подорож світом культури та історії під керівництвом голови філії, професора Віктора Семчука. Спочатку учасники екскурсії виступили з творчою програмою у Рогожештах, а згодом відвідали визначні місця повіту: Меморіальний будинок Міхая Емінеску в Іпотешті, Озеро з лататтям та монастир Зосин.

✿ Сучавська філія Союзу українців Румунії активно підтримує культурні заходи для дітей та молоді, спрямовані на розвиток творчих здібностей і збереження українських традицій. У місті Сирет відбувся мистецький концерт за участю дитячих і молодіжних колективів громади. На сцені виступили ансамбль «Коломийка», творчий колектив Технічного коледжу «Ляцку Воде» та гурт «Едельвейс» гімназійної школи «Петру Мушат». Творчі колективи з Негостини, Мілішеуць та Калинешть-Купаренку взяли участь у святковому заході для дітей, що відбувся в Музеї буковинського села в Сучаві. Подія була організована Архієпископією Сучави і Редєуців у співпраці із Союзом українців Румунії та стала справжнім святом дитячої творчості й української культури.

Пишаємося нашими дітьми!

Амалія Делія Ганциг (11 клас) та Александра Кліпей (11 клас) на конкурсі «Історія та традиції українців Румунії», Педагогічний ліцей ім. Тараса Шевченка, м. Сіґету-Мармаціей, Марамороський повіт

Теодора Столерчук (10 клас) на конкурсі «Історія та традиції українців Румунії», Національний коледж «Еудоксіу Гурмузакі», м. Редеуць, Сучавський повіт

Олена Лариса Ветуй (5 клас), Олександра-Іоана Данчук (5 клас), Влад Штефан Данчук (7 клас) на конкурсі «Історія та традиції українців Румунії», школа «Марія Енеску Космовіч», комуна Міхайлень, Ботошанський повіт